

VISITAS I GRØNNÅSEN SOKN I TROMSØ

DOMPROSTI

19. – 23. NOVEMBER 2014

Visitasen ble ledet av biskop Olav Øygard. Han ble assistert av fungerende domprost Kjell Y. Riise og ledsaget av avdelingsleder/stiftskapellan Inger Hvindenbråten.

Onsdag 19. november

Kl. 17:00 Onsdagsmiddag

Det ble servert deilig hjemmelaget fiskesuppe til en nærmest fullsatt menighetssal på onsdagsmiddagen. Svært mange små og store var med og delte fellesskap og god mat. Kapellan Ann Christin Elvemo ledet måltidet.

Kl. 18:00 Konsert med barnekorene

Babysang, Småbarnssang, Knøttekoret, Barnekoret og Grønnåsenkvartetten hadde konsert i kirken. Biskopen avsluttet med en hilsen til menigheten. Menighetspedagog Mari Johanne Dahl ledet konserten.

Kl. 18:40 Temamøte om «Frivillighet og involvering»

Innledning om frivillighet og involvering ved sokneprest Mette Buvik

- Frivillighet – en selvstendig rolle
- Bidrar ut fra egen kompetanse, interesse, nådegaver
- Mange ulike utvalg i menigheten
- Ansatte har ansvar for å tilrettelegge for frivillighet gjennom sine tjenesteordninger
- Lang tradisjon for frivillighet i menigheten
- Arbeidet med gudstjenesten og andre arrangement preges ikke bare av de ansatte
- Involvering handler om at vi er døpt inn i kirka, og læres opp ved å delta
- Ca. 100.000 frivillighetsverk i Den norske kirke årlig
- Frivilligheten trolig på vei ned i menigheten, men behovet er ikke mindre
- Menighetsrådsvalg
- Engasjement ut fra eget ønske mer enn at man blir avkrevd det
- Bred kontaktflate med frivillige organisasjoner
- Finne ut hvordan satse framover og vitalisere folkekirka i denne menigheten
- Bør man ha en konkret plan for rekruttering og oppfølging av frivillige i menigheten?
- Hvilke grep kan ansatte og medlemmer i råd og utvalg ta?
- Strikkekafeen – både økonomisk viktig og et diakonalt tiltak

Diakoniutvalg

- Opprettet 2009 – mandat: opprette diakoniplan, vedtatt 2010
- Viktig med kirkekaffe
- Hvordan ta vare på de ulike gruppene i menigheten?

Internasjonalt utvalg

- Jobber med tre områder: Kirkens Nødhjelp, vennskapsmenighet, NMS – prosjekt i Kina (samarbeid med domkirken)
- 48 % av Norges befolkning er med i frivillig arbeid
- 80 % av befolkningen er med i en organisasjon
- 80 000 lag og foreninger
- Kirka er en betydelig aktør innen frivillighetsfeltet
- Svakere sammenheng mellom medlemskap og frivillighet
- Skepsis til å binde seg – men dette er kanskje på vei tilbake
- Kvinnene bærer frivilligheten i Norge
- Frivillighet i foryngelsesprosess, noe som kan føre til endringer

Gudstjenesteutvalg

- Deltakelse – medliturger
- Dåpsfolk leser teksten
- Rolle og opplæring for de som er med
- Godt organisert i grupper
- Fellesskap rundt oppgavene
- Oppgaven som medliturg tas alvorlig
- God flyt mellom stab, utvalg og medliturger
- Viktig ressurs for prestevikarer

Trosopplæringsutvalget

- Vanskelig å rekruttere medarbeidere, særlig småbarnsforeldre
- Det samme på søndagsskolen
- Drøm om å knytte faste frivillige til hvert tiltak

Biskopen:

- Imponert over alt det flotte arbeidet som gjøres
- Å se et behov og gjøre noe med det
- En idé med tidsavgrensede engasjement

Sokneprest Mette Buvik ledet samlingen.

Kl. 19:30 Møte med menighetsrådet

Leder Anja Lindegård Aanstad ønsket velkommen til møtet.

Presentasjon av rådet: Birgit Møller, Bjarnhild Marie Vevik, Sissel Vevik, Georg Hansen, Jorun Høier, Hanne Pauline Jensen, Kristian Nyvoll, Sigmund Nasset, Anja L. Aanstad.

Fra staben: Sokneprest og kapellan.

Biskop, fungerende domprost, rådgiver.

Biskopen trakk noen tråder fra visitasmeldingen:

- Lite sekretærhjelp lokalt, disse er sentralisert på kirkekontoret
- Mangler diakon
- Flere konfirmanter enn det er barn som døpes?
-

Hvordan har menigheten klart å bygge opp et så stort frivillig arbeid?

- Skapt gode miljøer
- Langsiktig systematisk arbeid startet av de ansatte
- Opplæring og oppfølging

Møteplasser:

- Kirkekaffen
- Kirkekoret (viktig at man ikke mister dirigentressursen til dette når FR må kutte ned, noe som er en årlig trussel, når kantor jobber i 80 % med 100 % lønn og man har en annen inne som dirigent)
- Menigheten er bevisst på hva den vil
- Onsdagsmiddag: klare avtaler med staben om å jobbe sent denne dagen og alle aktiviteter legges denne kvelden
- Gudstjenesten og trosopplæring, gjør at kirka ikke blir et fremmed hus
- Utfordringen er etter konfirmasjonstida, men har noen tiltak: MILK, Tru fører livet (gudstjeneste for ungdom på søndag kveld, legges ned nå), Mikro-ledere (de som var på et breddetiltak i fjor), ledertrening for disse
- Fin nysatsning i konfirmanttida med KRIK-konfirmanter
- Breddetiltak for alle årstrinn i trosopplæringen

Hva skjer i forhold til funksjonshemmede i menigheten?

- Årlig busstur siden slutten av 90-tallet
- Egen gudstjeneste hver høst, med blant annet Alfheim Rockers
- Kirkeklubben i Tromsdalen – tilbud for hele byen

Overrekkelse av diplom fordi menigheten i løpet av året har blitt Grønn Menighet

- Miljøengasjement rundt kirkekaffen – ikke bruk av pappkopper
- Uttrykk for en generell holdning i menigheten; at man vil gjøre ting ordentlig

Biskopen takket rådet for stort og viktig arbeid som bidrar til at mange mennesker får et møte med Jesus.

Liturgisk avslutning i kirkerommet

Torsdag 20. november

Kl. 9:30 Møte med staben

Stabskoordinator Ann Christin Elvemo ønsket velkommen og orienterte om stabsmøtet.

Planlegging av søndagens gudstjeneste:

- Prosten har inngangsord og intimerer
- Soknepresten tar over som liturg etter samlingsbønnen fram til preken
- Biskopen preker og leder trosbekjennelsen
- Kapellane leder forbønn og innleder til takkoffer
- Biskopen overtar som hovedliturg under ofringen
- Nattverdudelere: Olav, Mette, Kjell og Marianne
- Kapellane har kunngjøringer etter 3x3 klokkeslag og fredshilsen til slutt

Samtale med staben:

- Samarbeid med barnehager og skoler: julevandring og gudstjenester, god kommunikasjon med de fleste, men dårligst med Hamna og Solneset
- Funksjonshemmede konfirmanter: god tilrettelegging (små grupper ved behov, orgelkonfirmanter, med assistent, menighetspedagogen har spes.ped.utdannelse,)

- Samisk trosopplæring og konfirmanter: starter opp samarbeid med Karl Yngve og de andre menighetene på øya, deler ut 4-årsbok
- Ordningen med stabskoordinator: har hatt arbeidstilsynet inne i Fellesrådet og jobbet med rollen. Det skal jobbes med innholdet i stillingen i hver enkelt menighet. Tar hånd om stabsmøtet og følger opp saker etter det, ansvar for kalender, oversikt over fridager i staben.
- Frivillighet og organisering: finnes ikke, men hvert enkelt arbeidsfelt rekrutterer og følger opp sine frivillige. Behov for gjennomtenkning.

Kl. 11:30 Andakt på Mortensnes sykehjem

Sokneprest Mette Buvik ledet andakten på sykehjemmet, og biskopen kom med en hilsen og lyste velsignelsen.

Etterpå ledet kapellan Ann Christin Elvemo et kulturelt program med allsang, musikk og fortellinger. Biskopen presenterte seg og fortalte om sin vei fram til bispetjeneste.

Etterpå var det en samling med frivillige, noen beboere og ansatte, ledet av soknepresten og trivselskoordinator Cecilie Olsen, med en samtale om frivillighet og om hvordan samarbeidet mellom sykehjemmet og kirka/staben kan styrkes ytterligere.

Kl. 14:00 Tilsynssamtale

Biskopen avholdt tilsynssamtale med kantor Paul Gunnar Staff

Kl. 15:00 Tilsynssamtale

Biskopen avholdt tilsynssamtale med kapellan Ann Christin Elvemo

Kl. 16:30 Møte med Hamna bydelsråd. Tema: Frivillighet

Soknepresten ønsket velkommen og innledet til samtale:

Hvordan samarbeide?

Hvordan kan kirka være til nytte, være mer synlig i bydelen?

Presentasjon.

Bydelsrådets funksjon ved leder Ørjan Sandberg:

- Høringsinstans for utbygging, reguleringsplaner o.l.
- Her ønsker de å bidra til aktivitet i bydelen
- Hamnadagene største satsning – eksistert i 9 år
- Jobbet fram gang- og sykkelsti
- Solneset skole
- Faste aktiviteter i førjulstida: juleverksted, adventsstund i Hamnaholla (i lysløypa), kulturkveld på Solneset skole
- Samarbeider med idrettslaget, Solneset skoles kulturforum
- Bruktmarked
- Reguleringsplaner
- Kontakt med politikere og administrasjon i kommunen
- Stor utbygging – ca. 4000 mennesker bor her nå, kan vokse til ca. 5500

Frivillighet i Hamna:

- Allidrett, fotball, ski, klatring, zumba m.m.

- Avhengig av foreldre som ledere
- Ivareta lederne
- Tilbud på lavterskelnivå
- Det handler om penger og tid, engasjerte mennesker
- Trivsel blant de frivillige viktig for å ta vare på dem
- Dugnad og frivillighetsarbeid er ikke noe allment, og mye arbeid faller på noen få
- Bygge opp ledergruppa slik at man ikke blir uerstattelig
- Avgrensede oppgaver – prosjekter

Friluftsgudstjeneste under Hamnadagene:

- Initiativ fra ei bønnegruppe
- Fungerer fint, men ønsker flere deltakere
- Dette kan oppnås ved å engasjere flere, for eksempel skoleklasser

Samarbeid med kirka generelt:

- Mer kontakt til barnekoret
- Søndagsskole?

Fint å få en kalender fra bydelen slik at man ikke kolliderer med store arrangement. Kirka er velkommen til å komme til Hamna og starte tiltak.

Fredag 21. november

Kl. 10:00 Ledertrening for unge ledere til «Lys Våken»

Samlingen ble ledet av menighetspedagog Mari Johanne Dahl

Ti unge ledere fra 7. klasse og oppover deltok på samlingen for å forberede seg til «Lys Våken». De fortalte om tidligere erfaringer som ledere og deltakere på tiltak i kirka, og om hvorfor de ønsker å være ledere. Det at det er lærerikt, morsomt, nytt og interessant å være leder var motivasjon for de fleste.

Mari gikk gjennom viktige egenskaper og ting å huske på for en leder: å se alle, velge bort egne behov, sørge for at ingen deltakere er alene, mobilbruk kun i pauser, passe på fysiske grenser, være forbilde, ta pauser når man er sliten.

Biskopen snakket om å se og oppmuntret lederne til å se deltakerne på Lys Våken.

Biskopen med følge spiste lunsj og deltok i leker og forberedelser med de unge lederne.

Kl. 13:00 Fagmøte

Tema: «Frivillighet»

Møtet ble ledet av avdelingsleder Inger Hvindenbråten

Innledninger:

Kapellan Ann Christin Elvemo:

Elisabeth Dankel sier:

- Kirka er en organisme, ikke en organisasjon
- Frivillige er ikke prestens medhjelpere, men en likeverdig del av menighetsarbeidet
- Presentasjon av tall i frivillighetsarbeidet
- Fellesskapet
- Grenseløs ledelse i frivillighet

- Systematisk oppbygging av en organisasjon (leder i Hamna IL)
- Hente inspirasjon i fellesskapet av ledere
- Betaling av frivillige – endrer holdningen i en organisasjon – ofte negative virkninger på sikt
- Også i Grønnåsen betales en del ledere nå, blant annet fra trosopplæringssystemet
- Hva gjør dette med menigheten, med arbeidet, med lederne?
- Strikkeklubber i byen: handler kun om fellesskap, mange blir med, mange etterspør det. Hva kan kirka lære av det? Kan man også lage mannsfellesskap?
- Hvorfor er vi frivillige?
- Man kan ikke være frivillig på sin egen jobb!

Boka til Kjetil Fretheim:

- 4 kategorier frivillige (undersøkelse av Frelsesarmeen i Finland):
  - 1) Handlingsorienterte
  - 2) Hjelpeorienterte
  - 3) Nye utfordringer
  - 4) Sosialt orientert
- Spørsmål:
  - hva var vår hovedmotivasjon for å være frivillig?
  - hva slags oppgaver har vi i kirka som reflekterer disse?
  - har vi noen ganger plassert folk feil?
  - skal den frivillige ha stor frihet eller veldig definerte grenser?
  - ikke si «skaffe flere frivillige», men heller gi muligheter til at mennesker får leve et godt liv gjennom oppgavene, og at kirka får blomstre av innsatsen

Rådgiver Anne Kirsti Kjenne:

- Dåpen og fellesskapet binder oss sammen og setter oss i et forhold til Gud
- Døp og lær dem!
- Dere er ikke alene og skal ikke være alene
- Arenaer å praktisere tro på i fellesskapet
- Det store «vi'et»
- Ansatte som tilretteleggere
- Utruste til å leve i sin dåp
- Se den andre
- Frivillighet springer ut av gode møter med den andre
- Tro på prosjektet
- Videre utfordring: hvordan forankre i menighetsrådet? Hva hvis stab og menighetsråd tenker helt forskjellig om dette?
- Ulike mennesker kan få ulike svar når man utfordrer andre til frivillighet
- Sikre felles forståelse av frivillighet
- Til sammen et stort nettverk
- Tør vi å slippe taket? Når noen gjør ting på sin måte, ikke min.
- Hvordan legge til rette for økt engasjement? Følge opp, lære opp...
- Av og til kommer noen og melder seg til tjeneste – hva tilbyr vi? Hva trenger vi?

Samtale:

- KIFO-rapport 2014:1 om profesjonalitet og frivillighet
- KIFO-notat 1/2012: menighetens samvirke med hjemmet
- Snu tankegangen: ikke kirka som trenger ledere, men de trenger kirka og å få komme hit og være her

- Smertefullt å ta fra en medarbeider en oppgave
- Opplæring av unge ledere er en utrolig viktig trosopplæring for dem og kan spille en stor rolle for deres åndelige utvikling
- Dårlig samvittighet er en lite brukbar motivasjon
- Fint å gi tilbud og la folk velge oppgaver
- Involvering avgjørende
- Utfordre direkte til selvstendig tenkning
- Man kommer når man har en oppgave
- Tidsavgrenset og lystbetont
- Bruk fantasien i «jakten» på frivillige
- Hvem spør? Ved manglende intern kommunikasjon kan samme person bli spurt om mange oppgaver av forskjellige
- Et annet økonomisk regime – hva om kirka får mindre offentlige midler til å lønne?
- Faglig påfyll viktig
- I trosopplæringsplanen skal det stå noe om hvordan følge opp frivillige
- Mange får verdifull kompetanse ut fra frivillig arbeid i kirka
- Enhver menighet må være dynamisk og tenke gjennom hvordan man arbeider med frivillighet

Kl. 14:30 Tilsynssamtale

Biskopen avholdt tilsynssamtale med menighetspedagog Mari Johanne Dahl

Kl. 15:30 Tilsynssamtale

Biskopen avholdt tilsynssamtale med sokneprest Mette Buvik

Søndag 23. november

Kl. 11:00 Visitasgudstjeneste

Prosten intimerter og hadde inngangord, soknepresten ledet gudstjenesten fram til preken, biskopen prekte, forrettet nattverd og lyste velsignelsen. Kapellane ledet forbønn og innledet til takkoffer, hadde kunngjøringer og fredshilsen. Barneministranter, Søndagsskolen, konfirmanter og frivillige deltok som medliturger. Kantor ledet det musikalske.

Kl. 12:30 Visitasmøte

Møtet ble ledet av menighetsrådsleder Anja Lindegård Aanstad.

Hun innledet med å si litt om hva det innebærer å ha en visitas i menigheten, om tilsyn, mye glede, frivillighet og involvering og om menighetens ønske om å være en åpen, attraktiv og raus folkekirke.

Det ble også referert kort fra basar og julemesse, som biskopen besøkte dagen før. Og menigheten har blitt Grønn Kirke, noe som har blitt markert under visitasen.

Det ble åpnet for spørsmål og kommentarer:

- 1) Gudstjenesteliv og trosopplæring: hvordan tenke dette sammen?

Biskopen: Disse arbeidsområdene har et naturlig samvirke. Det er ikke tilfeldig at konfirmantene er med på gudstjenesten i dag og at Lys Våken har egen gudstjeneste kommende helg.

- 2) Utfordring i forhold til homofile: gjør oss til fullverdige medlemmer av kirka!
Biskopen: Det er vanskelige etiske spørsmål knyttet til hvordan vi skal leve livet vårt. Alle mennesker er like mye verd i Guds øyne og skal være det i hverandres og egne øyne.
- 3) Humor er viktig, og det verdsettes at biskopen har og bruker det.
- 4) Fungerende kirkeverge informerte kort om lekkasjer i kirkebygget og om den økonomiske situasjonen og kommunale tilskudd.

Sokneprest Mette Buvik takket for visitasen og det biskopen har gjort og sett.

Menigheten ønsker at biskopen skal ha varme minner fra visitasen, og han ble overrakt Selbuvotter fra strikkeklubben i kirkeforeningen, koffert med dokke, tegnesaker, biler og Barnebibel, og lykt fra Sigrid på søndagsskolen.